

Młodzieżowa Akademia Agrobiznesu

Przedsiębiorczość

**Przewodnik metodyczny
dla nauczycieli**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OFEK
OGÓLNOPOLSKA FUNDACJA
EDUKACJI KOMPUTEROWEJ

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Przedsiębiorczość © Young Digital Planet SA, 2010

Young Digital Planet SA, ul. Słowackiego 175, 80-298 Gdańsk
tel. 58 768 22 22, 58 349 44 44, fax 58 768 22 11, 58 349 44 11

e-mail: ydpmm@ydp.com.pl

www.ydp.com.pl

Young Digital Planet

WYDAWNICTWA INTERAKTYWNE

SPIS TREŚCI

I. PODSTAWOWE INFORMACJE.....	4
1. ODBIORCA KURSU	4
2. SPECYFIKA PRACY Z KURSEM MULTIMEDIALNYM.....	4
II. STRUKTURA KURSU	7
1. STRUKTURA KURSU	7
2. ZAŁOŻENIA DYDAKTYCZNE I METODYCZNE	14
III. METODY PRACY Z KURSEM	15
1. KORZYSTANIE Z MATERIAŁU	15
2. ZALETY PRACY Z KURSEM	15
IV. PRZYKŁADOWE SCENARIUSZE LEKCJI	17
SCENARIUSZ LEKCJI NR 1	17
SCENARIUSZ LEKCJI NR 2	18
SCENARIUSZ LEKCJI NR 3	20
SCENARIUSZ LEKCJI NR 4	22
SCENARIUSZ LEKCJI NR 5	24
SCENARIUSZ LEKCJI NR 6	26
SCENARIUSZ LEKCJI NR 7	28
SCENARIUSZ LEKCJI NR 8	29
SCENARIUSZ LEKCJI NR 9	32
SCENARIUSZ LEKCJI NR 10	34

I. PODSTAWOWE INFORMACJE

Postęp technologiczny wpływa na wszystkie sfery naszego życia. Młodzież i dorośli z chęcią przyswajają sobie nowinki technologiczne, a komputer i Internet stały się podstawowymi narzędziami zdobywania wiedzy. Systemy edukacyjne coraz częściej wskazują konieczność nauczania poszczególnych przedmiotów z zastosowaniem technologii multimedialnych. Kurs do nauki przedsiębiorczości przygotowany przez wydawnictwo Young Digital Planet w ramach Młodzieżowej Akademii Agrobiznesu wychodzi pod tym względem naprzeciw oczekiwaniom współczesnych użytkowników.

Podstawą zawartości projektu jest najwyższej jakości produkt firmy YDP – multimedialny kurs o nazwie Przedsiębiorczość.

Dokładne objaśnienia możliwości wykorzystania tego programu w pracowni komputerowej znajdują się w kolejnych częściach tego przewodnika.

1. Odbiorca kursu

Niniejszy kurs został opracowany z myślą o uczniach szkół ponadgimnazjalnych oraz o ich nauczycielach, którzy szukają sposobów na urozmaicenie zajęć i poprawienie ich efektywności. Projekt ten służy wprowadzeniu jak największej liczby uczniów do świata gospodarki rynkowej i szeroko rozumianej przedsiębiorczości.

W skład kursu wchodzi 18 lekcji rozwijających zagadnienia z zakresu:

1. przedsiębiorczości;
2. rachunkowości;
3. zarządzania;
4. gospodarki rynkowej.

2. Specyfika pracy z kursem multimedialnym

Kurs Przedsiębiorczość przygotowany w ramach Młodzieżowej Akademii Agrobiznesu służy rozwijaniu umiejętności i kompetencji niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej. Jest to profesjonalnie przygotowane narzędzie, które pozwala na wykorzystanie nowoczesnych technologii do celów kształcenia w zakresie podstaw ekonomii.

Obecność licznych symulacji, animacji i ilustracji ułatwia przyswajanie nowych wiadomości. Dzięki materiałowi multimedialnemu kolejne zagadnienia są wprowadzane

w ciekawy i niekonwencjonalny sposób, a liczne ćwiczenia zamieszczone w programie stanowią doskonałą pomoc w utrwalaniu wiadomości.

Kurs łączy wszystkie zalety tradycyjnego przekazu z bogactwem rozwiązań multimedialnych. Oto jego wybrane zalety:

- znakomita oprawa graficzna,
- szeroki wachlarz materiałów multimedialnych służących do aktywizacji uczniów (nagrania lektorskie, animacje, zdjęcia, ilustracje i ćwiczenia interaktywne);
- wysoka jakość materiałów opracowano przy zastosowaniu wszystkich zasad tradycyjnej metodyki i e-learningu;
- większa motywacja i samodzielność użytkownika – część pracy może być z powodzeniem przeniesiona do domu ucznia, który za pomocą rozwiązań e-learningowych sam kontroluje wyniki swojej pracy i dokonuje autokorekty;
- wszechstronność – elementy wchodzące w skład produktu można wykorzystywać na wiele sposobów, wybierając z nich te treści i składniki, które najlepiej odpowiadają aktualnym potrzebom i oczekiwaniom użytkowników;
- przejrzystość i przyjazność dla użytkownika – w jednym narzędziu zawarto zbiór materiałów tradycyjnych, ćwiczeń interaktywnych i nagrań dźwiękowych, dzięki czemu każdy element kursu jest łatwy do zlokalizowania i bezpośredniego użycia; obsługa komponentów kursów jest bardzo prosta i wymaga minimalnej tylko znajomości zasad obsługi urządzeń technicznych.

Pomoc dla nauczycieli

Niewątpliwą zaletą kursu jest jego interaktywny, multimedialny charakter połączony z wykorzystaniem technik e-learningu i blended-learningu (połączenia tradycyjnych metod nauczania z e-learningiem). Obecność nowoczesnych urządzeń na lekcji jest dodatkowym czynnikiem motywującym uczniów, którzy chętniej pracują i wykazują większe zaangażowanie podczas nauki. Materiały wykorzystane w trakcie tworzenia produktu są nie tylko doskonale opracowane, ale także niezwykle atrakcyjne dla młodych użytkowników, dostosowane do ich zainteresowań i wymogów współczesnego świata. Znacznie zwiększają one wachlarz metod i form nauczania oraz wpływają na urozmaicenie toku lekcji.

Co ważne, nauczyciel dostaje do swojej dyspozycji nie tylko zbiór interaktywnych ćwiczeń i zasobów, ale także rozkład materiału i zestaw konspektów przykładowych lekcji, dzięki czemu od razu wie, w jaki sposób prowadzić lekcje, aby optymalnie wykorzystać potencjał tego narzędzia. Jest on nie tylko koordynatorem pracy uczniów,

ale także osobą, która aktywnie kształtuje przebieg lekcji, dokonuje wyboru treści nauczania i samodzielnie modyfikuje wygląd materiałów i zasobów.

Dzięki wykorzystaniu multimediów i technologii komputerowej nauczyciel pokazuje swoim uczniom, że komputer nie tylko służy rozrywce, ale może być także doskonałym narzędziem zdobywania wiedzy i nowych kompetencji.

Motywacja dla uczniów

Nie ulega wątpliwości, że kurs do podstaw przedsiębiorczości przygotowany przez wydawnictwo Young Digital Planet w ramach Młodzieżowej Akademii Agrobiznesu uczy uczniów samodzielności i systematyczności. Dzięki niemu nabierają oni biegłości w posługiwaniu się technologią informacyjno-komunikacyjną oraz zdobywają umiejętność rozpoznawania własnych potrzeb edukacyjnych i potrzeby uczenia się. Interaktywny charakter ćwiczeń sprawia, że każda czynność użytkownika spotyka z natychmiastową reakcją programu, dzięki czemu może on na bieżąco sprawdzać wyniki swoich działań i samodzielnie poprawiać popełnione błędy. Multimedialny charakter zasobów sprawia, że treści nauczania docierają do ucznia za pomocą różnych kanałów odbioru, zwiększając tym samym poziom jego percepcji. Ponieważ samodzielna praca z komputerem jest bardziej atrakcyjna dla młodych ludzi niż tradycyjna praca domowa, będą oni chętniej zasiadać do nauki. Jednocześnie nie tracą oni kontaktu z nauczycielem, który jest koordynatorem ich pracy, a zarazem źródłem wiedzy i informacji oraz tą osobą, która najlepiej rozwieje ich wątpliwości.

Wykorzystanie materiałów interaktywnych oraz urządzeń takich jak komputery, rzutnik, ekran i tablica multimedialna znacznie zwiększa dynamikę lekcji, dzięki czemu żadne ćwiczenie nie będzie nudne, a każda lekcja szybko przyniesie spodziewane efekty.

II. STRUKTURA KURSU

1. Struktura kursu

Całość kursu zawiera 18 lekcji, z których każda składa się w przybliżeniu z 7 ekranów z materiałem wykładowym.

Lekcja uczniowska jest podstawową jednostką kursu, złożoną z ekranów multimedialnych, na których pracuje uczeń. Strony zawierają elementy statyczne (np. teksty, ilustracje) i multimedialne (np. animacje, ćwiczenia, symulacje), które zwiększają interaktywność przekazu dydaktycznego.

Z poziomu lekcji uczeń i nauczyciel mają również dostęp do panelu narzędziowego.

W lekcji można wyróżnić dwa podstawowe typy stron: strony z materiałem wykładowym i strony ćwiczeniowe.

Strony z materiałem wykładowym

Ten typ strony zawiera materiał, który jest prezentowany uczniowi. Treści nauczania mogą być przedstawiane za pomocą tekstów, animacji, pokazów slajdów, nagrań lektorskich czy też ilustracji i zdjęć. Materiał jest przygotowany w taki sposób, aby proces nauki był dla ucznia atrakcyjny a zarazem efektywny.

Rysunek 1: Przykładowy ekran lekcyjny zawierający animację

Strony z ćwiczeniem

Strony tego typu zawierają ćwiczenia interaktywne. Fakt, iż uczeń za pomocą myszki zaznacza odpowiedzi i wykonuje czynności określone w poleceniu wpływa pozytywnie na poziom jego zaangażowania. Ćwiczenia mogą przyjmować różne formy, np. uzupełniania luk lub zadań typu wybór właściwej odpowiedzi.

Rysunek 2: Przykład ekranu lekcyjnego z ćwiczeniem

Dodatkowo, w kursie można znaleźć strony zawierające zadania praktyczne dla ucznia. Ideą takich ćwiczeń jest zwiększenie praktycznego aspektu kursu i zastosowanie zdobytej wiedzy do rozwiązywania codziennych problemów.

Zawartość kursu

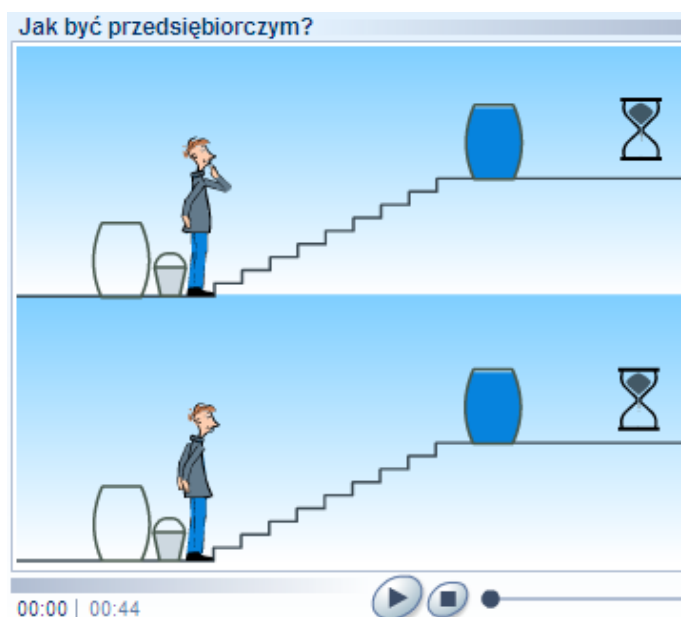
Kurs Przedsiębiorczość zawiera elementy multimedialne i ćwiczenia, które urozmaicają i wspomagają pracę ucznia. Mają one na celu aktywizację odbiorców poprzez zwiększenie atrakcyjności prezentowanych treści.

Animacje

Animacje stanowią doskonałe połączenie obrazu, ruchu i dźwięku. Dzięki nim prezentowane treści otrzymują atrakcyjną oprawę i lepiej zachowują się w pamięci uczniów.

Moduł odtwarzania animacji zawiera następujące opcje:

- play/pauza – zatrzymywanie i włączanie animacji;
- stop – zatrzymywanie animacji;
- pasek postępu – wskaźnik pokazujący, w którym momencie odtwarzania znajduje się animacja oraz zawierający suwak do przewijania akcji do dowolnego miejsca;
- wskaźnik czasu – wskaźnik pokazujący, w którym punkcie czasu trwania znajduje się animacja i wskazujący jej długość.

Rysunek 3: Animacja

Pokazy slajdów

Są to zasoby przygotowywane w technologii fleszowej. Pokaz slajdów może zawierać dźwięk w postaci narracji (tekstu czytanego przez lektora) i muzyki lub też być całkowicie pozbawiony dźwięku. Pokaz slajdów składa się z serii zdjęć, ilustracji lub ich połączenia, które pojawiają się w określonych odstępach czasu. Moduł odtwarzania pokazu slajdów zawiera następujące opcje:

- play/pauza – zatrzymywanie i włączanie zasobu;
- stop – zatrzymywanie zasobu;
- pasek postępu – wskaźnik pokazujący, w którym momencie odtwarzania znajduje się pokaz oraz zawierający suwak do przewijania akcji do dowolnego miejsca;
- wskaźnik czasu – wskaźnik pokazujący, w którym punkcie czasu trwania znajduje się pokaz slajdów i wskazujący jego długość;
- następny slajd – strzałka służąca do przeklikiwania zdjęć od początku do końca pokazu;
- poprzedni slajd – strzałka służąca do przeklikiwania zdjęć od końca do początku pokazu.

Rysunek 4: Pokaz slajdów z narracją

Rysunek 5: Pokaz slajdów bez narracji

Ćwiczenia

Ćwiczenia wykorzystane w kursie mają różne formy, a ich zadaniem jest sprawdzanie poziomu przyswojenia wiedzy przez użytkownika oraz zwiększenie jego aktywności podczas zajęć.

Można wyróżnić kilka typów ćwiczeń:

- **ćwiczenie typu pojedynczy wybór**, w którym uczeń ma za zadanie zaznaczyć kliknięciem jedną prawidłową odpowiedź z kilku możliwych do wyboru;

Pojęcie „konkurencja” w ekonomii oznacza:

- sposób zachowania się producentów na rynku,
- szeroką gamę produktów niedostępnych w sklepach,
- oferowanie korzystniejszych od innych warunków zawarcia transakcji kupna-sprzedaży.

Cena określonego dobra lub usługi to:

- wartość określonego dobra lub usługi wyrażona w jednostkach pieniężnych,
- wartość równa sumie kosztów wytwarzania dobra lub świadczenia usługi, jakie ponosi producent lub usługodawca,
- podatek nałożony na sprzedawcę lub usługodawcę.

Rysunek 6: Ćwiczenie typu pojedynczy wybór

- **ćwiczenie typu wielokrotny wybór**, w którym uczeń ma za zadanie zaznaczyć kliknięciem więcej niż jedną poprawną odpowiedź z kilku możliwych do wyboru;

Pojęcie „rynek” oznacza w ekonomii:

- ilość dóbr i usług dostępnych na danym terenie,
- wyodrębnioną pod względem ekonomiczno-prawnym najmniejszą jednostką realizującą działalność gospodarczą,
- miejsce, w którym produkuje się dobra przeznaczone na sprzedaż,
- miejsce, w którym realizuje się transakcje kupna-sprzedaży,
- proces, w którym kupujący i sprzedający określają ceny i ilość dóbr, które mają być kupione lub sprzedane.

Rysunek 7: Ćwiczenie typu wielokrotny wybór

- **ćwiczenie typu łączenie**, w którym uczeń łączy ze sobą różne opcje znajdujące się po przeciwnych stronach;

Zasada jawności	☐	☐	Budżet państwa obejmuje określenie źródeł dochodów i ich przeznaczenie.
Zasada rocznego okresu	☐	☐	Planowane wydatki nie mogą przekraczać wysokości planowanych dochodów.
Zasada jedności	☐	☐	Planowany budżet obejmuje jeden rok.
Zasada szczegółowości	☐	☐	Wszystkie zaplanowane wydatki muszą być jawne.
Zasada zrównoważenia	☐	☐	Budżet obejmuje całość wydatków i dochodów państwa.

Rysunek 8: Ćwiczenie typu łączenie

– **ćwiczenie typu porządkowanie** polega na przeciąganiu elementów ułożonych w rzędzie (pionowym bądź poziomym) w celu osiągnięcia ich pożądanej kolejności;

Uzręguj podane rodzaje bezrobocia według czasu trwania, zaczynając od tego, które trwa najdłużej.

bezrobocie cykliczne

bezrobocie frykcyjne

bezrobocie strukturalne

Rysunek 9: Ćwiczenie typu porządkowanie

– **ćwiczenie typu uzupełnianie luk** polega na przeciąganiu w puste miejsca w tekście lub na ilustracji pasujących elementów z listy.

Uzupełnij poniższe zdania odpowiednimi wyrażeniami.

bezrobocie dobrowolne bezrobocie przymusowe

1. Pozostawanie bez pracy osób, które nie podejmują zatrudnienia, gdyż uważają obowiązujące na rynku pracy stawki płac za zbyt niskie, to .

2. Pozostawanie bez pracy osób, które podjęłyby ją nawet za minimalną płacę, ale nie ma dla nich stanowisk, to .

Rysunek 10: Ćwiczenie typu uzupełnianie luk

Programy narzędziowe

Dodatkowo, w każdym module umieszczono niezwykle przydatne programy narzędziowe, które wspomagają pracę z kursem. Programy te są przydatne nie tylko uczniowi, ale również nauczycielowi. Aby otworzyć pasek z przyciskami uruchamiającymi poszczególne narzędzia, wystarczy kliknąć strzałkę znajdującą się w lewym dolnym rogu ekranu. Po rozwinięciu paska użytkownik uzyskuje pełny dostęp do narzędzi.

Rysunek 11: Rozwinięty pasek narzędziowy

Dostępne programy narzędziowe

- Słowniczek – zawiera wyjaśnienia najważniejszych haseł/zwrotów, na które użytkownik może natrafić podczas pracy z kursem;

Rysunek 12: Okno Słowniczka

- Biogram – zawiera zwięzłe życiorysy osób związanych z teorią ekonomii, na które użytkownik może natrafić podczas pracy z kursem;

Rysunek 13: Okno Biogramu

- Panel prezentacji – przydatne narzędzie zawierające funkcje, które ułatwiają pracę nauczyciela i umożliwiają mu m.in. powiększanie stron kursu, dodawanie tekstów na ekranach, zakrywanie obszarów podczas prezentacji, rysowanie linii różnych grubości i kolorów oraz dodawanie pustych stron. Narzędzie to pozwala na większą kontrolę i lepsze wykorzystanie materiału prezentowanego na ekranie z rzutnika lub przy użyciu tablicy interaktywnej.

Rysunek 14: Panel prezentacji

2. Założenia dydaktyczne i metodyczne

Zasoby zgromadzone w kursie *Przedsiębiorczość* są niezwykle ciekawym i motywującym narzędziem do nauki. Już samo wykorzystanie komputera z pewnością zainteresuje uczniów, którzy często pasjonują się dziś nowościami informatycznymi. Program pozwala na wykorzystanie możliwości nauczania niedostępnych podczas tradycyjnej lekcji.

Istotną cechą zadań są „reakcje” na odpowiedzi, naprowadzające ucznia na prawidłowe rozwiązanie. Różnorodność zadań sprawia, że praca z programem nie jest monotonna. Błędy popełniane przez uczniów zostają zapamiętywane, dzięki czemu nauczyciel może w szybki i prosty sposób odnaleźć zadania lub tematy, które sprawiły uczniom największą trudność.

III. METODY PRACY Z KURSEM

1. Korzystanie z materiału

Możliwości wykorzystania programu jest bardzo wiele. Każdy nauczyciel otwarty na nowości w procesie nauczania z pewnością znajdzie swoje ulubione metody wykorzystania tego narzędzia podczas pracy.

Każda lekcja oferuje użytkownikom dostęp do doskonałych materiałów dydaktycznych przekazanych m.in. w formie tekstów, narracji, ilustracji, animacji, symulacji i interaktywnych ćwiczeń. Nauczyciel może je prezentować za pomocą rzutnika na ekranie lub na tablicy interaktywnej, uzupełniając treści o własne komentarze lub dowolne przygotowane przez siebie materiały. Może także zlecić uczniom pracę samodzielną z użyciem komputera osobistego lub też wydrukować wybrane ekrany i wykorzystać je do pracy w bardziej tradycyjnej formie. Wydrukowane ćwiczenia mogą służyć także jako nieocenione źródło sprawdzianów, co znacznie ułatwi pracę nauczyciela.

Kurs do nauki podstaw przedsiębiorczości przygotowany przez wydawnictwo Young Digital Planet w ramach Młodzieżowej Akademii Agrobiznesu da się wykorzystać zarówno w pracy z jednym uczniem, jak i z całą klasą.

Ze względu na obecność czynnika interaktywnego nauka z kursem może mieć charakter typowo e-learningowy, czyli być pozbawiona bezpośredniego udziału nauczyciela, w pełni samodzielna i oparta na systemie autokontroli i autokorekty.

Kompleksowy program do nauki podstaw przedsiębiorczości z pewnością sprosta wymaganiom wszystkich nauczycieli i maksymalnie wspomocze ich pracę na zajęciach. Wystarczy zapoznać się z treścią niniejszego przewodnika i w pierwszej fazie korzystania z kursu poświęcić nieco czasu na przygotowanie lekcji.

2. Zalety pracy z kursem

Praca z klasą/grupą:

- wszyscy uczniowie są bezpośrednio zaangażowani w wykonywanie interaktywnych ćwiczeń;
- wyniki pracy uczniów są dostępne bezpośrednio po wykonaniu ćwiczenia zarówno dla uczniów, jak i dla nauczyciela;
- nauczyciel posiada dokładną wiedzę na temat stopnia opanowania materiału przez każdego z uczniów;

- lekcje z komputerem zwiększają motywację uczniów, zrywają z rutyną i stanowią dodatkowe narzędzie pracy nauczyciela;
- kurs znakomicie poszerza dostępną bazę materiałów dydaktycznych;
- nowe medium zwiększa możliwość zainteresowania przedmiotem większej liczby uczniów;
- wyniki sprawdzianów umiejętności i opanowania materiału są weryfikowane przez program, a czas wcześniej poświęcony na sprawdzanie testów nauczyciel może poświęcić na przygotowanie kolejnych lekcji.

Praca indywidualna uczniów poza godzinami lekcyjnymi:

- indywidualny tok nauki dla uczniów wybijających się lub słabiej radzących sobie z tempem wprowadzania materiału w klasie;
- naturalne, indywidualne tempo rozwiązywania ćwiczeń;
- możliwość weryfikacji pracy ucznia bezpośrednio w programie po każdej zaliczonej lekcji lub rozdziale.

IV. PRZYKŁADOWE SCENARIUSZE LEKCJI

Poniżej znajduje się 10 przykładowych konspektów lekcji. Stanowią one propozycję i punkt wyjścia dla autorskich pomysłów nauczycieli.

Scenariusz lekcji nr 1

Lekcja 1 – Pojęcie przedsiębiorczości i postawa przedsiębiorcza (tydzień pierwszy, godzina pierwsza)

Cele lekcji:

- przygotowanie uczniów do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu gospodarczym;
- wykształcenie postawy rzetelnej pracy i przedsiębiorczości.

Założone osiągnięcia ucznia:

- uczeń dokonuje trafnej samooceny oraz zdobywa umiejętność autoprezentacji;
- uczeń sprawnie posługuje się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;
- uczeń zdobywa umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;
- uczeń rozpoznaje własne potrzeby edukacyjne oraz potrzebę uczenia się.

Treści nauczania

- Postawa przedsiębiorczości;
- Mocne i słabe strony własnej osobowości, samoakceptacja, asertywność, inicjatywność, odpowiedzialność itp.

Metody pracy:

- wykład, dyskusja pod kontrolą nauczyciela, samodzielna praca z lekcją multimedialną i podręcznikiem.

Materiały:

- Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego pt. Przedsiębiorczość;
- Lekcja multimedialna – Przedsiębiorczość.

Propozycja zajęć:

Etap lekcji	Numer ekranu/rozdz.	Sugestie pracy z programem
Wprowadzenie	–	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel omawia z uczniami wyniki samodzielnej pracy w domu i odpowiada na ich ewentualne pytania. • Nauczyciel przedstawia uczniom w skrócie zagadnienia, które będą omawiane na danej lekcji.
Prezentacja zagadnienia 1	Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o podanie 4 haseł kojarzących im się z terminem „przedsiębiorczość”. Hasła prezentowane są na forum klasy i zapisywane na tablicy/tablicy multimedialnej.

	s.4	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie w oparciu o powstałą listę haseł tworzą własną definicję przedsiębiorczości. • Nauczyciel prosi o porównanie powstałej na lekcji definicji z zaproponowaną w Zbiorze materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego. Przedsiębiorczość. • Prośba nauczyciela daje początek dyskusji na temat przedsiębiorczości.
Prezentacja zagadnienia 2	Lekcja multimedialna str. 2a/7	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów, żeby zapoznali się z warunkami sprzyjającymi rozwojowi przedsiębiorczości, a następnie, żeby, poprzez analogię, podali przykłady warunków hamujących rozwój przedsiębiorczości. Te ostatnie są następnie porównywane z informacjami zawartymi w pokazie slajdów na ekranie 6a lekcji multimedialnej (pt. <i>Czynniki hamujące rozwój przedsiębiorczości</i>).
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 2b/7	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczenia znajdującego się na zakładce b strony nr 2 lekcji multimedialnej (porządkowanie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości).
Prezentacja zagadnienia 3	Lekcja multimedialna str. 2a/7	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prezentuje uczniom pokaz slajdów zatytułowany <i>Ludzie przedsiębiorczy</i>. Prosi, żeby uczniowie wypisali podane w nim cechy osób przedsiębiorczych. • Następnie nauczyciel prosi uczniów o podanie innych cech, które ich zdaniem charakteryzują osoby przedsiębiorcze. Każda z podawanych przez uczniów cech powinna zostać pokrótce zdefiniowana oraz uzasadniona. • Nauczyciel prosi uczniów, by wymienionych cech poszukali w swoich charakterach, a następnie, żeby określili siebie jako osoby przedsiębiorcze lub też nie.
Prezentacja zagadnienia 4	Lekcja multimedialna str. 4a/7	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o ocenienie własnej przedsiębiorczości (symulacja <i>Sprawdź, czy jesteś przedsiębiorczy</i>), a następnie o ocenę, nad którymi cechami własnego charakteru muszą popracować, żeby z pełną odpowiedzialnością móc się uznać za osoby przedsiębiorcze.
Prezentacja zagadnienia 5 i powtórzenie	Lekcja multimedialna str. 3b2/7, 2a/7	<ul style="list-style-type: none"> • Następnie, w ramach powtórzenia, nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczenia oraz obejrzenie filmu pt. <i>Człowiek przedsiębiorczy</i>.
Podsumowanie i praca domowa (praca samodzielna ucznia)	Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s.5	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów, by w ramach podsumowania dokonali podziału wspomnianych podczas lekcji warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości na wewnętrzne i zewnętrzne. • Zadaniem domowym uczniów jest realizacja zadania dodatkowego nr 1. Uczniowie mogą korzystać ze Zbioru materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s.4 lub z zasobów Internetu.

Scenariusz lekcji nr 2

Lekcja 2 – Potrzeby, dobra, usługi i zasoby. Omówienie pojęcia zasobów naturalnych (tydzień trzeci, godzina piąta)

Cele lekcji:

- przygotowanie do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu gospodarczym;
- kształtowanie umiejętności pracy w zespole i skutecznego komunikowania się;
- poznanie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej;
- zapoznanie się z rolą państwa i prawa w gospodarce rynkowej.

Założone osiągnięcia ucznia:

- uczeń dokonuje trafnej samooceny oraz zdobywa umiejętność autoprezentacji;
- uczeń sprawnie posługuje się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;
- uczeń zdobywa umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;
- uczeń rozpoznaje własne potrzeby edukacyjne oraz potrzebę uczenia się.

Treści nauczania

- Funkcjonowanie rynku i gospodarki rynkowej;
- Rola państwa w gospodarce rynkowej. Podstawowe funkcje ekonomiczne państwa.

Metody pracy:

- wykład, dyskusja pod kontrolą nauczyciela, samodzielna praca z lekcją multimedialną i podręcznikiem.

Materiały:

- Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego pt. Przedsiębiorczość;
- Lekcja multimedialna – Początki gospodarki rynkowej.

Propozycja zajęć:

Etap lekcji	Numer ekranu/rozd.	Sugestie pracy z programem
Wprowadzenie	–	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel omawia z uczniami wyniki samodzielnej pracy w domu i odpowiada na ich ewentualne pytania. • Nauczyciel przedstawia uczniom w skrócie zagadnienia, które będą omawiane na danej lekcji.
Prezentacja zagadnienia 1	Lekcja multimedialna str. 2a/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel przy pomocy uczniów definiuje termin <i>potrzeby</i>. • Wiedzę uzyskaną w wyniku „burzy mózgów” nauczyciel porządkuje prezentując uczniom animację zatytułowaną <i>Potrzeby</i>. • Po zapoznaniu uczniów z animacją nauczyciel wprowadza podział potrzeb na <i>biologiczne</i> i <i>wyższego rzędu</i>. Zadaniem uczniów jest podać przykłady potrzeb obu kategorii.
Prezentacja zagadnienia 2	Lekcja multimedialna str. 2b/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel wręcza uczniom kartki z wypisanymi typami potrzeb człowieka (fizjologiczne, bezpieczeństwa, społeczne, uznania społecznego, samorealizacji i samorozwoju) i prosi o ułożenie ich w hierarchii od podstawowych do najmniej ważnych. • Celem uporządkowania wiedzy i sprawdzenia poprawności wykonania zadania nauczyciel prezentuje uczniom animację pt. <i>Piramida potrzeb Masłowa</i>. Uczniowie uzupełniają swoje propozycje potrzeb (Prezentacja zagadnienia 1) o te, które podane zostały w animacji, a następnie podają najważniejszy wniosek płynący z badań Masłowa,

		mówiący, że potrzeby człowieka tworzą hierarchię i są zaspokajane kolejno – od najbardziej do najmniej pilnych.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 2d/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczenia polegającego na pogrupowaniu potrzeb biologicznych i wyższego rzędu.
Prezentacja zagadnienia 3	Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s. 8	<ul style="list-style-type: none"> • Zaspokajanie potrzeb człowieka doprowadziło do wytworzenia się więzów zależności między ludźmi. • Nauczyciel wprowadza tytuł zagadnienia (<i>Obieg zasobów, dóbr i usług</i>), prosząc uczniów o jego charakterystykę, która powinna powstać w oparciu o odpowiedni fragment Zbioru materiałów uzupełniających do szkolenia.
Prezentacja zagadnienia 4	Lekcja multimedialna str. 4a/8	<ul style="list-style-type: none"> • Dobra wytwarzane dla zaspokojenia potrzeb człowieka wykonywane są z zasobów określanych mianem naturalnych. • Nauczyciel wprowadza pojęcie dóbr naturalnych i ich podział na odnawialne i nieodnawialne. Zadaniem uczniów jest, po zapoznaniu się z pokazem slajdów pt. <i>Zasoby naturalne są ograniczone</i>, podanie przykładów obu rodzajów dóbr.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 4b/8	<ul style="list-style-type: none"> • Aby utrwalić wprowadzoną wiedzę, nauczyciel zleca uczniom wykonania ćwiczenia z zakładki 4b/8.
Podsumowanie i praca domowa (praca samodzielna ucznia)	Lekcja multimedialna str. 3a/8 Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s. 9	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów, by w ramach podsumowania zapoznali się z symulacją prezentującą inne niż naturalne rodzaje zasobów. • Zadaniem domowym uczniów jest realizacja zadania dodatkowego nr 5. Uczniowie mogą korzystać ze Zbioru materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s.4 lub z zasobów Internetu. • Celem zadania jest stworzenie wytycznych postępowania, które zapobiec ma szybko postępującemu procesowi eksploatacji zasobów naturalnych.

Scenariusz lekcji nr 3

Lekcja 3 – Gospodarka rynkowa. Rynek i jego funkcje (tydzień czwarty, godzina siódma)

Cele lekcji:

- przygotowanie do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu gospodarczym;
- kształtowanie umiejętności pracy w zespole i skutecznego komunikowania się;
- poznanie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej;
- poznanie roli państwa i prawa w gospodarce rynkowej;
- poznanie zasad funkcjonowania gospodarki europejskiej i światowej.

Założone osiągnięcia ucznia:

- uczeń dokonuje trafnej samooceny oraz zdobywa umiejętność autoprezentacji;
- uczeń sprawnie posługuje się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;
- uczeń zdobywa umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;
- uczeń rozpoznaje własne potrzeby edukacyjne oraz potrzebę uczenia się.

Treści nauczania

- Funkcjonowanie rynku i gospodarki rynkowej;
- Rola państwa w gospodarce rynkowej. Podstawowe funkcje ekonomiczne państwa.

Metody pracy:

- wykład, dyskusja pod kontrolą nauczyciela, samodzielna praca z lekcją multimedialną i podręcznikiem.

Materiały:

- Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego pt. Przedsiębiorczość;
- Lekcja multimedialna – Początki gospodarki rynkowej.

Propozycja zajęć:

Etap lekcji	Numer ekranu/rozdz.	Sugestie pracy z programem
Wprowadzenie	–	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel omawia z uczniami wyniki samodzielnej pracy w domu i odpowiada na ich ewentualne pytania. • Nauczyciel przedstawia uczniom w skrócie zagadnienia, które będą omawiane podczas danej lekcji.
Prezentacja zagadnienia 1	Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s. 9-10 Lekcja multimedialna str. 5a/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów, żeby w oparciu o treści <i>Zbioru materiałów uzupełniających do szkolenia</i>, zaznaczyli na osi czasu historię gospodarczej działalności człowieka. • Nauczyciel prosi uczniów o wyjaśnienie, co ich zdaniem oznaczają terminy: gospodarka naturalna, gospodarka towarowa, gospodarka rynkowa. • Celem uporządkowania wiedzy, nauczyciel prezentuje uczniom animację pt. <i>Geneza gospodarki rynkowej</i>.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 5b/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczeń z lekcji multimedialnej (łączenie cech z typem gospodarki oraz wyjaśnienie pojęć konkurencja i cena).
Prezentacja zagadnienia 2	Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s. 10-11 Lekcja multimedialna str. 5a/8 i 6a/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel wyjaśnia uczniom znaczenie terminu <i>interwencjonizm państwowy</i>, a następnie prosi, by w oparciu o <i>Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego</i> odpowiedzieli na pytanie: w jakich sytuacjach uzasadniona jest interwencja państwa w gospodarkę wolnorynkową. • Nauczyciel prezentuje uczniom pokaz slajdów pt. <i>Czy istnieje „czysta” gospodarka wolnorynkowa?</i>, przy pomocy którego weryfikowane są ich wypowiedzi. • Nauczyciel informuje uczniów, że w historii były takie momenty, w których ingerencja państwa w gospodarkę była nieodzowna, gdyż tylko ona mogła zapobiec pogłębieniu się trwającego kryzysu. Na dowód prawdziwości swoich słów nauczyciel prezentuje pokaz slajdów zatytułowany <i>Wielki kryzys</i>.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 5b/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów, by w ramach powtórki zdobytej wiedzy wykonali ćwiczenia z Lekcji multimedialnej.
Prezentacja zagadnienia 3	Lekcja multimedialna	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prezentuje uczniom pokaz slajdów pt. <i>Gospodarka centralnie sterowana</i>. Ich zadaniem

	str. 6a/8	<p>jest wskazanie różnic pomiędzy gospodarką rynkową, a centralnie sterowaną.</p> <ul style="list-style-type: none"> Propozycje uczniów sprawdzane są na forum klasy, a następnie weryfikowane z wykorzystaniem tabeli pt. <i>Główne różnice pomiędzy gospodarką rynkową a centralnie planowaną</i>.
Prezentacja zagadnienia 4	Lekcja multimedialna str. 7a/8 i 7b/8	<ul style="list-style-type: none"> Nauczyciel prezentuje uczniom pokaz slajdów przybliżający podmioty uczestniczące w życiu gospodarczym pt. <i>Kto uczestniczy w gospodarce rynkowej?</i> Nauczyciel uświadamia uczniom, że instytucje te są od siebie współzależne, gdyż funkcjonują w jednym systemie ekonomicznym. Zadaniem uczniów jest rozwiązanie ćwiczenia grupującego uczestników gospodarki rynkowej.
Podsumowanie i praca domowa (praca samodzielna ucznia)	Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s. 11 Internet	<ul style="list-style-type: none"> Nauczyciel prosi uczniów o przypomnienie podstawowych cech gospodarki rynkowej (własność prywatna, system cen, wolna konkurencja). Następnie przypomina, że są takie sytuacje, w których ingerencja państwa, mająca na celu regulację mechanizmów gospodarczych, jest niezbędna. Nauczyciel prosi uczniów, żeby w ramach pracy domowej zrealizowali zadanie nr 3 ze strony 11. Zbioru materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego.

Scenariusz lekcji nr 4

Lekcja 4 – Klasyfikacja rynku oraz jego formy. Konkurencja (tydzień piąty, godzina dziewiąta)

Cele lekcji:

- przygotowanie do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu gospodarczym;
- kształtowanie umiejętności pracy w zespole i skutecznego komunikowania się;
- poznanie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej;
- poznanie roli państwa i prawa w gospodarce rynkowej;
- poznanie zasad funkcjonowania gospodarki europejskiej i światowej.

Założone osiągnięcia ucznia:

- uczeń dokonuje trafnej samooceny oraz zdobywa umiejętność autoprezentacji;
- uczeń sprawnie posługuje się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;
- uczeń zdobywa umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;
- uczeń rozpoznaje własne potrzeby edukacyjne oraz potrzebę uczenia się.

Treści nauczania

- Funkcjonowanie rynku i gospodarki rynkowej;
- Rola państwa w gospodarce rynkowej. Podstawowe funkcje ekonomiczne państwa.

Metody pracy:

- wykład, dyskusja pod kontrolą nauczyciela, samodzielna praca z lekcją multimedialną i podręcznikiem.

Materiały:

- Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego. Przedsiębiorczość;
- Lekcja multimedialna – Formy i funkcje rynku.

Propozycja zajęć:

Etap lekcji	Numer ekranu/rozdz.	Sugestie pracy z programem
Wprowadzenie	-	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel omawia z uczniami wyniki samodzielnej pracy w domu i odpowiada na ich ewentualne pytania. • Nauczyciel przedstawia uczniom w skrócie zagadnienia, które będą omawiane podczas danej lekcji.
Prezentacja zagadnienia 1	Lekcja multimedialna str. 2a/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów, żeby podzielili się na forum klasy swoimi skojarzeniami z terminem <i>rynek</i>. Działania nauczyciela powinny zmierzać w kierunku zawężenia tych skojarzeń do pola gospodarczego. Ze słów uczniów powinna wyłaniać się definicja rynku jako mechanizmu ułatwiającego interakcję klientów z producentami. • Nauczyciel prezentuje uczniom animację pt. <i>Czym jest rynek?</i> Zawarta w niej definicja porządkuje wiedzę uczniów na temat rynku. • Nauczyciel dzieli uczniów na 5 grup, prosząc, by każda pokrótce scharakteryzowała jedną z cech rynku: informacyjną, akceptacji produktów, równowagi, alokacyjną i selekcyjną. • Uczniowie na forum klasy prezentują wyniki swojej pracy, nauczyciel wyświetla informacje znajdujące się w symulacji w lekcji multimedialnej.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 2b/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczeń z lekcji multimedialnej (definicja rynku, połączenie w odpowiednie pary cech i funkcji rynku).
Prezentacja zagadnienia 2	Lekcja multimedialna str. 3a/8 i 3b/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prezentuje pokaz slajdów pt. <i>Klasyfikacja rynku</i>, z którego uczniowie dowiadują się o kategoriach, w oparciu o które dokonywany jest podział rynku. • Praktyczne wyjaśnienie zagadnienia, z wykorzystaniem symulacji pt. <i>Podział rynku ze względu na jego zasięg terytorialny</i>, pozwoli uczniom w pełni zrozumieć poruszane zagadnienie.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 3c/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów, by w ramach powtórki zdobytej wiedzy wykonali ćwiczenia z lekcji multimedialnej.
Prezentacja zagadnienia 3	<p>Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s. 12</p> <p>Lekcja multimedialna str. 6a/8</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel przypomina uczniom, że jedna z funkcji rynku, to funkcja selekcyjna. Nauczyciel prosi uczniów, żeby zaproponowali metody, jakimi dokonywana jest selekcja na rynku gospodarczym. • „Burza mózgów” wprowadza uczniów w zagadnienie konkurencji. Uczniowie dowiadują się, czym jest konkurencja ze Zbioru materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego. • Nauczyciel dzieli klasę na cztery grupy. Dwie z nich działają na rynku telefonii komórkowej, dwie na rynku gastronomicznym. Zadaniem grup będzie przygotowanie oferty, która przekona potencjalnego klienta do zakupu ich produktu.

		<p>W celu napisania krótkiej oferty uczniowie posiłkują się pomocą Zbioru materiałów...</p> <ul style="list-style-type: none"> Uczniowie prezentują wyniki swojej pracy. I dokonują wyboru „oferenta”. Nauczyciel podsumowuje pracę uczniów, zaznaczając przy tym znaczenie czystej konkurencji.
Prezentacja zagadnienia 4	Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s. 13	<ul style="list-style-type: none"> Nauczyciel podkreśla, że zarówno praktyki monopolistyczne, jak i czyny nieuczciwej konkurencji podlegają kontroli państwa (UOKIK) oraz instytucjom Unii Europejskiej. Za ich popełnianie grożą sankcje w postaci wysokich grzywien. Uczniowie zapoznają się z praktykami, które uznawane są za zakazane (Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego).
Podsumowanie i praca domowa (praca samodzielna ucznia)	Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s. 14-15 Internet	<ul style="list-style-type: none"> Nauczyciel wprowadza nazwy form rynku (konkurencja doskonała, konkurencja monopolistyczna, oligopol, monopol). Zadaniem uczniów jest zapoznanie się, w ramach pracy domowej, z charakterystyką tych form, znajdującą się w Zbiorze materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego.

Scenariusz lekcji nr 5

Lekcja 5 – Konkurencja doskonała, monopol, oligopol i konkurencja monopolistyczna (tydzień szósty, godzina jedenasta)

Cele lekcji:

- przygotowanie do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu gospodarczym;
- kształtowanie umiejętności pracy w zespole i skutecznego komunikowania się;
- poznanie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej;
- poznanie roli państwa i prawa w gospodarce rynkowej;
- poznanie zasad funkcjonowania gospodarki europejskiej i światowej.

Założone osiągnięcia ucznia:

- uczeń dokonuje trafnej samooceny oraz zdobywa umiejętność autoprezentacji;
- uczeń sprawnie posługuje się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;
- uczeń zdobywa umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;
- uczeń rozpoznaje własne potrzeby edukacyjne oraz potrzebę uczenia się.

Treści nauczania

- Funkcjonowanie rynku i gospodarki rynkowej;
- Rola państwa w gospodarce rynkowej. Podstawowe funkcje ekonomiczne państwa.

Metody pracy:

- wykład, dyskusja pod kontrolą nauczyciela, samodzielna praca z lekcją multimedialną i podręcznikiem.

Materiały:

- Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego. Przedsiębiorczość;
- Lekcja multimedialna – Formy i funkcje rynku.

Propozycja zajęć:

Etap lekcji	Numer ekranu/rozdz.	Sugestie pracy z programem
Wprowadzenie	–	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel omawia z uczniami wyniki samodzielnej pracy w domu i odpowiada na ich ewentualne pytania. • Nauczyciel przedstawia uczniom w skrócie zagadnienia, które będą omawiane na danej lekcji.
Prezentacja zagadnienia 1	Lekcja multimedialna str. 4a/8, 5a/8, 6a/8, 6b/8, 7a/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o przypomnienie znanych im form rynku (lekcja powinna być poprzedzona pracą domową, w ramach której uczniowie powinni zapoznać się z ich charakterystyką). • Nauczyciel dzieli uczniów na 4 grupy. Poszczególne grupy mają za zadanie scharakteryzować jedną z form rynku, odpowiadając na następujące pytania: <ul style="list-style-type: none"> - Ile firm może funkcjonować na rynku w ramach tej formy? - Jaki wpływ na ceny mają producenci w ramach tej formy rynku? - Jak duże jest zróżnicowanie produktów w ramach tej formy rynku? - Jaka jest możliwość wejścia na rynek przez nowych producentów w ramach tej formy rynku? • Uczniowie pracują w grupach (wykorzystują polecone im przez nauczyciela ekrany lekcji multimedialnej), a następnie prezentują wyniki swojej pracy na forum klasy, co staje się przyczynkiem do dyskusji. • Nauczyciel kontroluje dyskusję i dokonuje oceny merytorycznej wartości pracy uczniów, a następnie prezentuje symulację, która porządkuje ich wiedzę.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 4b/8 5b/8, 6c/8, 7b/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczenia polegającego na dopasowaniu charakterystyk do odpowiednich form rynku. • Następnie, w ramach powtórki omówionego materiału nauczyciel prosi uczniów, by samodzielnie wykonali ćwiczenia z lekcji multimedialnej.
Prezentacja zagadnienia 2	Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s. 16	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów, żeby zaproponowali branże/rynki, na których może dojść do występowania poszczególnych form rynków (oligopol i branża paliwowa). • Propozycje uczniów stają się przyczynkiem do dyskusji wyjaśniającej niuanse w różnicach pomiędzy poszczególnymi formami rynku.
Prezentacja zagadnienia 3	Lekcja multimedialna str. 6a/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel podkreśla, że często dochodzi do łamania przez uczestników rynku prawa antymonopolowego, które jest jednym z najważniejszych elementów życia gospodarczego. Najpoważniejszymi przestępstwami są: zмова cenowa i kartelizacja.
Podsumowanie i praca domowa (praca samodzielna ucznia)	Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o zapoznanie się, w ramach pracy domowej, z charakterystyką działań przestępczych podmiotów gospodarczych, znajdującą się w Zbiorze materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego.

	s. 16 i 17 Internet	<ul style="list-style-type: none"> Ponadto uczniowie mają wykonać Zadanie dodatkowe nr 4 ze Zbioru materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego.
--	------------------------	--

Scenariusz lekcji nr 6

Lekcja 6 – Popyt i podaż. Pieniądz i jego funkcja (tydzień siódmy, godzina trzynasta)

Cele lekcji:

- przygotowanie do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu gospodarczym;
- kształtowanie umiejętności pracy w zespole i skutecznego komunikowania się;
- poznanie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej;
- poznanie roli państwa i prawa w gospodarce rynkowej;
- poznanie zasad funkcjonowania gospodarki europejskiej i światowej.

Założone osiągnięcia ucznia:

- uczeń dokonuje trafnej samooceny oraz zdobywa umiejętność autoprezentacji;
- uczeń sprawnie posługuje się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;
- uczeń zdobywa umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;
- uczeń rozpoznaje własne potrzeby edukacyjne oraz potrzebę uczenia się.

Treści nauczania

- Funkcjonowanie rynku i gospodarki rynkowej;
- Rola państwa w gospodarce rynkowej. Podstawowe funkcje ekonomiczne państwa;
- Pieniądz i banki – bank centralny, banki komercyjne, bankowe i pozabankowe usługi finansowe. Inflacja.

Metody pracy:

- wykład, dyskusja pod kontrolą nauczyciela, samodzielna praca z lekcją multimedialną i podręcznikiem.

Materiały:

- Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego. Przedsiębiorczość;
- Lekcja multimedialna – Prawo popytu i podaży.

Propozycja zajęć:

Etap lekcji	Numer ekranu/rozdz.	Sugestie pracy z programem
Wprowadzenie	–	<ul style="list-style-type: none"> Nauczyciel omawia z uczniami wyniki samodzielnej pracy w domu i odpowiada na ich ewentualne pytania. Nauczyciel przedstawia uczniom w skrócie zagadnienia, które będą omawiane na danej lekcji.
Prezentacja zagadnienia 1	Lekcja multimedialna str. 2a/7	<ul style="list-style-type: none"> Nauczyciel przypomina uczniom znaczenie terminu „rynek”. Nauczyciel wprowadza pojęcie „gry rynkowej”, prosząc uczniów o próbę objaśnienia tego terminu. W razie potrzeby nauczyciel kieruje uczniami tak, żeby zdefiniowali „grę rynkową”.

		<p>jako „ogół zachodzących na rynku zjawisk, które wpływają na liczbę dokonywanych transakcji kupna-sprzedaży”.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel przedstawia uczniom uczestników gry rynkowej: gospodarstwa domowe, firmy, rząd. Zadaniem uczniów jest przypisać poszczególnym uczestnikom gry rynkowej role, jakie w niej odgrywają. • Nauczyciel kontroluje, by dyskusja rozpoczęta przez uczniów miała merytoryczny przebieg.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 2b/7 (zakładka 1.)	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczenia polegającego na połączeniu uczestników gry rynkowej z odpowiednimi charakterystykami.
Prezentacja zagadnienia 2	Lekcja multimedialna str. 2a/7	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów, żeby zapoznali się z podstroną prezentującą wpływ, jaki mogą wywierać na grę rynkową ceny. Zadaniem uczniów jest podanie przykładów z życia, kiedy spotkali się z informacyjną, motywacyjną i równoważącą rynki funkcją ceny. • Propozycje uczniów stają się przyczynkiem do dyskusji nad procesem ustalania cen przez producentów i elementów, które wpływają na jej wysokość.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 2b/7 (zakładka 2.)	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczenia polegającego na wypełnieniu tekstu dotyczącego roli cen w grze rynkowej.
Prezentacja zagadnienia 3	Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s. 18 i 19 Lekcja multimedialna str. 6a/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel dzieli uczniów na dwie grupy. Pierwsza z nich zajmuje się pojęciem popytu, druga – podaży. Zadaniem uczniów jest: <ul style="list-style-type: none"> - stworzenie definicji popytu/podaży; - wypisanie czynników wpływających na wzrost lub spadek popytu/podaży. • Uczniowie pracują w grupach, a następnie prezentują wyniki swej pracy. Nauczyciel pilnuje merytorycznej wartości obu prezentacji.
Prezentacja zagadnienia 4	Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s. 20	<ul style="list-style-type: none"> • W oparciu o Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego uczniowie zapoznają się z terminami <i>substytucyjność</i> i <i>komplementarność</i>.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 3b/7, 4b/7	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczeń polegających na dopasowaniu dóbr substytucyjnych i komplementarnych oraz wyborze zdań prawdziwych i fałszywych na temat podaży.
Podsumowanie i praca domowa (praca samodzielna ucznia)	Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s. 21 Internet	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o zapoznanie się, w ramach pracy domowej, z charakterystyką paradoksów Veblena i Griffina, znajdującą się w Zbiorze materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego. • Ponadto uczniowie mają wykonać Zadanie dodatkowe nr 2 ze Zbioru materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego.

Scenariusz lekcji nr 7**Lekcja 7 – Inflacja. Bezgotówkowe formy płatności (tydzień ósmy, godzina piętnasta)****Cele lekcji:**

- przygotowanie do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu gospodarczym;
- kształtowanie umiejętności pracy w zespole i skutecznego komunikowania się;
- poznanie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej;
- poznanie roli państwa i prawa w gospodarce rynkowej;
- poznanie zasad funkcjonowania gospodarki europejskiej i światowej.

Założone osiągnięcia ucznia:

- uczeń dokonuje trafnej samooceny oraz zdobywa umiejętność autoprezentacji;
- uczeń sprawnie posługuje się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;
- uczeń zdobywa umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;
- uczeń rozpoznaje własne potrzeby edukacyjne oraz potrzebę uczenia się.

Treści nauczania

- Funkcjonowanie rynku i gospodarki rynkowej;
- Rola państwa w gospodarce rynkowej. Podstawowe funkcje ekonomiczne państwa;
- Pieniądz i banki – bank centralny, banki komercyjne, bankowe i pozabankowe usługi finansowe. Inflacja.

Metody pracy:

- wykład, dyskusja pod kontrolą nauczyciela, samodzielna praca z lekcją multimedialną i podręcznikiem.

Materiały:

- Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego. Przedsiębiorczość;
- Lekcja multimedialna – Pieniądze i inflacja.

Propozycja zajęć:

Etap lekcji	Numer ekranu/rozdz.	Sugestie pracy z programem
Wprowadzenie	–	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel omawia z uczniami wyniki samodzielnej pracy w domu i odpowiada na ich ewentualne pytania. • Nauczyciel przedstawia uczniom w skrócie zagadnienia, które będą omawiane na danej lekcji.
Prezentacja zagadnienia 1	Lekcja multimedialna str. 2a/7	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel wprowadza uczniów w tematykę, przypominając historię pieniądza. Posiłkuje się materiałami znajdującymi się w lekcji multimedialnej.
Prezentacja zagadnienia 2	Lekcja multimedialna str. 3a/7	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o podanie przykładów funkcji, jaką może spełniać pieniądz. Dyskusję porządkuje prezentując uczniom ekran 3a, na którym przedstawione są następujące funkcje: miernika wartości, środka wymiany, środka tezauryzacji, środka płatniczego. • Uczniowie mają za zadanie wyjaśnić, w oparciu o animację zatytułowaną <i>Wartość pieniądza</i>, następujące terminy: aprecjacja, deprecjacja, dewaluacja.

		<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel kontroluje, by dyskusja rozpoczęta przez uczniów miała merytoryczny przebieg.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 3b/7	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczenia polegającego na połączeniu definicji z odpowiednimi pojęciami.
Prezentacja zagadnienia 3	Lekcja multimedialna str. 4b/7	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel zadaje uczniom pytanie, z czym kojarzy im się termin <i>inflacja</i>. • Po ustaleniu znaczenia tego hasła, nauczyciel prosi uczniów o zapoznanie się z różnymi rodzajami inflacji. Służy im w tym celu symulacja z lekcji multimedialnej.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 4c/7	<ul style="list-style-type: none"> • Po zapoznaniu się uczniów z typami inflacji, nauczyciel prosi ich o wykonanie ćwiczenia polegającego na pogrupowaniu państw, pod względem rodzaju występującej w nich inflacji, a następnie dopasowaniu rodzaju inflacji do odpowiedniej charakterystyki.
Prezentacja zagadnienia 4	Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s. 21 i 22	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o zapoznanie się z przyczynami i skutkami inflacji opisanymi w Zbiorze materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego. • Uczniowie mają za zadanie zastanowić się nad metodami, które pozwoliłyby zapobiec danej przyczynie lub zmniejszyć konsekwencje danego skutku. • Uczniowie pracują samodzielnie, a następnie prezentują wyniki swej pracy. Nauczyciel pilnuje merytorycznej wartości obu prezentacji.
Prezentacja zagadnienia 5	Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s. 22 i 23	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel wprowadza termin <i>hiperinflacja</i> i podaje przykłady najdrastyczniejszych jej przypadków w historii. • Na zakończenie nauczyciel wyjaśnia uczniom, że jedną z metod zwalczania hiperinflacji jest denominacja pieniądza i podaje przykład przeprowadzenia denominacji w Polsce w 1995 r.
Podsumowanie i praca domowa (praca samodzielna ucznia)	Lekcja multimedialna str. 5a/7 i 6a/7 Internet	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o zapoznanie się, w ramach pracy domowej, z formami płatności bezgotówkowej. W tym celu uczniowie wykorzystują lekcję multimedialną i inne dostępne źródła, np. Internet. • Następną lekcję można rozpocząć od sprawdzenia wiedzy uczniów z wykorzystaniem ćwiczeń z lekcji multimedialnej (5b/7 i 6b/7).

Scenariusz lekcji nr 8

Lekcja 8 – Budżet państwa. Dochody budżetu państwa (tydzień dziewiąty, godzina siedemnasta)

Cele lekcji:

- przygotowanie do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu gospodarczym;
- kształtowanie umiejętności pracy w zespole i skutecznego komunikowania się;
- poznanie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej;
- poznanie roli państwa i prawa w gospodarce rynkowej;
- poznanie zasad funkcjonowania gospodarki europejskiej i światowej.

Założone osiągnięcia ucznia:

- uczeń dokonuje trafnej samooceny oraz zdobywa umiejętność autoprezentacji;
- uczeń sprawnie posługuje się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;
- uczeń zdobywa umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;
- uczeń rozpoznaje własne potrzeby edukacyjne oraz potrzebę uczenia się.

Treści nauczania

- Funkcjonowanie rynku i gospodarki rynkowej;
- Rola państwa w gospodarce rynkowej. Podstawowe funkcje ekonomiczne państwa;
- Budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego – funkcje, źródła wpływów, kierunki wydatków.

Metody pracy:

- wykład, dyskusja pod kontrolą nauczyciela, samodzielna praca z lekcją multimedialną i podręcznikiem.

Materiały:

- Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego. Przedsiębiorczość;
- Lekcja multimedialna – Budżet państwa.

Propozycja zajęć:

Etap lekcji	Numer ekranu/rozdz.	Sugestie pracy z programem
Wprowadzenie	–	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel omawia z uczniami wyniki samodzielnej pracy w domu i odpowiada na ich ewentualne pytania. • Nauczyciel przedstawia uczniom w skrócie zagadnienia, które będą omawiane na danej lekcji.
Prezentacja zagadnienia 1	Lekcja multimedialna str. 2a/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel wprowadza uczniów w tematykę lekcji, podając definicję budżetu państwa. • Następnie nauczyciel prosi uczniów, żeby prześledzili zapisy Konstytucji RP dotyczące finansów publicznych (załącznik 1) i żeby w oparciu o nie stworzyli schemat zatwierdzania budżetu w państwie polskim.
Prezentacja zagadnienia 2	Lekcja multimedialna str. 2b/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o zapoznanie się z zasadami budżetowymi zaprezentowanymi w lekcji multimedialnej. • Następnie nauczyciel prezentuje uczniom animację pt. <i>Deficyt budżetowy</i>, w której są przedstawione realia, w jakich jest tworzony budżet w Polsce.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 2c/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczeń polegających na zaznaczeniu procentowego udziału wydatków budżetowych w poszczególnych działach gospodarki oraz na połączeniu zasad budżetowych z ich definicjami.
Prezentacja zagadnienia 3	Lekcja multimedialna str. 3a/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel przedstawia uczniom zasady tworzenia budżetu państwa. Jednym z jego elementów jest zaplanowanie dochodów budżetowych (w tym miejscu nauczyciel posługuje się animacją pt. <i>Główne dochody budżetu</i>). • Następnie nauczyciel prezentuje uczniom schemat z lekcji multimedialnej i prosi uczniów, aby w oparciu o niego wykonali ćwiczenie.

Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 3b/8	<ul style="list-style-type: none"> Uczniowie wykonują ćwiczenie polegające na przyporządkowaniu dochodów do odpowiednich grup, a następnie zaznaczają prawidłowe odpowiedzi dotyczące dochodów budżetu państwa.
Prezentacja zagadnienia 4	Lekcja multimedialna str. 4b/8	<ul style="list-style-type: none"> Nauczyciel prosi uczniów o zapoznanie się z rodzajami podatków (proporcjonalnym, progresywnym i regresywnym). Informuje uczniów, że w Polsce obowiązuje podatek progresywny. Uczniowie pracują z symulacją z lekcji multimedialnej. Dzięki niej dowiadują się, jak rozkłada się ciężar podatkowy ponoszonych przez podatnika w zależności od rodzaju nałożonego przez państwo podatku.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 4c/8	<ul style="list-style-type: none"> Uczniowie wykonują ćwiczenie polegające na zaznaczeniu, do jakiej grupy należą podane podatki, a następnie dopasowują nazwę podatku do jej objaśnienia.
Podsumowanie i praca domowa (praca samodzielna ucznia)	Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s. 24 Internet	<ul style="list-style-type: none"> Nauczyciel prosi uczniów o zapoznanie się, w ramach pracy domowej, z wysokością deficytu budżetowego w Polsce na przestrzeni ostatnich lat. Następnym zadaniem uczniów jest wypisanie metod radzenia sobie państw z deficytem.

Załącznik 1

<p>Rozdział X</p> <p>FINANSE PUBLICZNE</p> <p>Art. 218.</p> <p>Organizację Skarbu Państwa oraz sposób zarządzania majątkiem Skarbu Państwa określa ustawa.</p> <p>Art. 219.</p> <ol style="list-style-type: none"> Sejm uchwała budżet państwa na rok budżetowy w formie ustawy budżetowej. Zasady i tryb opracowania projektu budżetu państwa, stopień jego szczegółowości oraz wymagania, którym powinien odpowiadać projekt ustawy budżetowej, a także zasady i tryb wykonywania ustawy budżetowej określa ustawa. W wyjątkowych przypadkach dochody i wydatki państwa w okresie krótszym niż rok może określać ustawa o prowizorium budżetowym. Przepisy dotyczące projektu ustawy budżetowej stosuje się odpowiednio do projektu ustawy o prowizorium budżetowym. Jeżeli ustawa budżetowa albo ustawa o prowizorium budżetowym nie weszły w życie w dniu rozpoczęcia roku budżetowego, Rada Ministrów prowadzi gospodarkę finansową na podstawie przedłożonego projektu ustawy. <p>Art. 220.</p> <ol style="list-style-type: none"> Zwiększenie wydatków lub ograniczenie dochodów planowanych przez Radę Ministrów nie może powodować ustalenia przez Sejm większego deficytu budżetowego niż

przewidziany w projekcie ustawy budżetowej.

2. Ustawa budżetowa nie może przewidywać pokrywania deficytu budżetowego przez zaciągnięcie zobowiązania w centralnym banku państwa.

Art. 221.

Inicjatywa ustawodawcza w zakresie ustawy budżetowej, ustawy o prowizorium budżetowym, zmiany ustawy budżetowej, ustawy o zaciąganiu długu publicznego oraz ustawy o udzielaniu gwarancji finansowych przez państwo przysługuje wyłącznie Radzie Ministrów.

Art. 222.

Rada Ministrów przedkłada Sejmowi najpóźniej na 3 miesiące przed rozpoczęciem roku budżetowego projekt ustawy budżetowej na rok następny. W wyjątkowych przypadkach możliwe jest późniejsze przedłożenie projektu.

Art. 223.

Senat może uchwalić poprawki do ustawy budżetowej w ciągu 20 dni od dnia przekazania jej Senatowi.

Art. 224.

1. Prezydent Rzeczypospolitej podpisuje w ciągu 7 dni ustawę budżetową albo ustawę o prowizorium budżetowym przedstawioną przez Marszałka Sejmu. Do ustawy budżetowej i ustawy o prowizorium budżetowym nie stosuje się przepisu art. 122 ust. 5.

2. W przypadku zwrócenia się Prezydenta Rzeczypospolitej do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy budżetowej albo ustawy o prowizorium budżetowym przed jej podpisaniem, Trybunał orzeka w tej sprawie nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku w Trybunale.

Art. 225.

Jeżeli w ciągu 4 miesięcy od dnia przedłożenia Sejmowi projektu ustawy budżetowej nie zostanie ona przedstawiona Prezydentowi Rzeczypospolitej do podpisu, Prezydent Rzeczypospolitej może w ciągu 14 dni zarządzić skrócenie kadencji Sejmu.

Art. 226.

1. Rada Ministrów w ciągu 5 miesięcy od zakończenia roku budżetowego przedkłada Sejmowi sprawozdanie z wykonania ustawy budżetowej wraz z informacją o stanie zadłużenia państwa.
2. Sejm rozpatruje przedłożone sprawozdanie i po zapoznaniu się z opinią Najwyższej Izby Kontroli podejmuje, w ciągu 90 dni od dnia przedłożenia Sejmowi sprawozdania, uchwałę o udzieleniu lub o odmowie udzielenia Radzie Ministrów absolutorium.

Scenariusz lekcji nr 9

Lekcja 9 – Wydatki budżetu państwa. Polityka fiskalna państwa i Rada Polityki Pieniężnej (tydzień dziesiąty, godzina dziewiętnasta)

Cele lekcji:

- przygotowanie do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu gospodarczym;
- kształtowanie umiejętności pracy w zespole i skutecznego komunikowania się;
- poznanie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej;
- poznanie roli państwa i prawa w gospodarce rynkowej;
- poznanie zasad funkcjonowania gospodarki europejskiej i światowej.

Założone osiągnięcia ucznia:

- uczeń dokonuje trafnej samooceny oraz zdobywa umiejętność autoprezentacji;
- uczeń sprawnie posługuje się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;
- uczeń zdobywa umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;
- uczeń rozpoznaje własne potrzeby edukacyjne oraz potrzebę uczenia się.

Treści nauczania

- Funkcjonowanie rynku i gospodarki rynkowej;
- Rola państwa w gospodarce rynkowej. Podstawowe funkcje ekonomiczne państwa;
- Budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego – funkcje, źródła wpływów, kierunki wydatków.

Metody pracy:

- wykład, dyskusja pod kontrolą nauczyciela, samodzielna praca z lekcją multimedialną i podręcznikiem;

Materiały:

- Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego. Przedsiębiorczość;
- Lekcja multimedialna – Budżet państwa.

Propozycja zajęć:

Etap lekcji	Numer ekranu/rozdz.	Sugestie pracy z programem
Wprowadzenie	–	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel omawia z uczniami wyniki samodzielnej pracy w domu i odpowiada na ich ewentualne pytania. • Nauczyciel przedstawia uczniom w skrócie zagadnienia, które będą omawiane na danej lekcji.
Prezentacja zagadnienia 1	Lekcja multimedialna str. 5a/8 Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s. 25 i 26	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel wprowadza uczniów w tematykę lekcji, uświadamiając im, że rządy poszczególnych państw zajmują się nie tylko zdobywaniem pieniędzy na działalność państwa, ale także ich wydawaniem. Budżet państwa musi tym samym zawierać nie tylko planowane przychody, ale również wydatki, zarówno ich cele, jak i wysokość. • Nauczyciel prosi uczniów o zapoznanie się ze znaczeniem terminu <i>dług publiczny</i>. Zadaniem uczniów jest również zapoznanie się z głównymi przyczynami powstawania długu publicznego i sposobami jego finansowania.
Prezentacja zagadnienia 2	Lekcja multimedialna str. 5a/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów, żeby, wykorzystując wiedzę pozaźródłową, wymienili główne wydatki budżetowe państwa. • Uczniowie podają swoje przykłady i dyskutują na ich temat. Oceniają, które z tych wydatków są

		<p>priorytetowe, a które można realizować w drugiej kolejności.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Celem uporządkowania wiedzy uczniów nauczyciel prezentuje im animację pt. <i>Wydatki budżetowe</i>.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 5b/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczeń polegających na określeniu, jakie funkcje spełnia państwo, finansując podane sfery swojej działalności i uzupełnieniu tabelki z grupami wydatków państwowych.
Prezentacja zagadnienia 3	Lekcja multimedialna str. 5a/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel wprowadza termin <i>polityka fiskalna</i> i prezentuje uczniom pokaz slajdów pt. <i>Założenia polityki fiskalnej państwa</i>. • Zadaniem uczniów jest przy powtórnej prezentacji pokazu slajdów wypisanie podstawowych celów realizowanych przez politykę fiskalną państwa. • Wyniki pracy uczniów są prezentowane na forum klasy. Nauczyciel dba o merytoryczną wymianę opinii przez uczniów.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 6b/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczeń polegających na uporządkowaniu kolejności prac nad budżetem oraz połączeniem decyzji finansowych odpowiadającymi im skutkami.
Prezentacja zagadnienia 4	Lekcja multimedialna str. 7a/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o zapoznanie się z art. 12 Ustawy o NBP. Celem zapoznania się uczniów z tym przepisem będzie realizacja ćwiczenia z następnej zakładki.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 7c/8	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczenia polegającego na przyporządkowaniu zadań RPP do właściwej grupy zadań oraz zaznaczeniu prawdziwych zdań na temat RPP.
Podsumowanie i praca domowa (praca samodzielna ucznia)	Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s. 26 Internet	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie w ramach pracy domowej Zadania dodatkowego nr 1.

Scenariusz lekcji nr 10

Lekcja 10 – Bank centralny i jego funkcje. Banki w Polsce i E-banking (tydzień jedenasty, godzina dwudziesta pierwsza)

Cele lekcji:

- przygotowanie do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu gospodarczym;
- kształtowanie umiejętności pracy w zespole i skutecznego komunikowania się;
- poznanie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej;
- poznanie roli państwa i prawa w gospodarce rynkowej;
- poznanie zasad funkcjonowania gospodarki europejskiej i światowej.

Założone osiągnięcia ucznia:

- uczeń dokonuje trafnej samooceny oraz zdobywa umiejętność autoprezentacji;
- uczeń sprawnie posługuje się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;
- uczeń zdobywa umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;

- uczeń rozpoznaje własne potrzeby edukacyjne oraz potrzebę uczenia się.

Treści nauczania

- Funkcjonowanie rynku i gospodarki rynkowej;
- Rola państwa w gospodarce rynkowej. Podstawowe funkcje ekonomiczne państwa;
- Pieniądz i banki – bank centralny, banki komercyjne, bankowe i pozabankowe usługi finansowe.

Metody pracy:

- wykład, dyskusja pod kontrolą nauczyciela, samodzielna praca z lekcją multimedialną i podręcznikiem.

Materiały:

- Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego. Przedsiębiorczość;
- Lekcja multimedialna – Banki i bankowość.

Propozycja zajęć:

Etap lekcji	Numer ekranu/rozdz.	Sugestie pracy z programem
Wprowadzenie	–	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel przedstawia uczniom w skrócie zagadnienia, które będą omawiane podczas danej lekcji.
Prezentacja zagadnienia 1	Lekcja multimedialna str. 2a/7	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel wprowadza uczniów w tematykę, przypominając historię banku. Powinien zawrzeć informację o początkach bankowości (z pominięciem czasów starożytnych, a więc począwszy od XV wiecznych Włoch). Nauczyciel przedstawia uczniom genezę terminu „bank”. • Następnie nauczyciel prosi uczniów o podanie przykładów zadań, jakie spełniają banki. • Nauczyciel kontroluje odpowiedzi uczniów, w razie konieczności rozwija i uzupełnia ich wypowiedzi.
Prezentacja zagadnienia 2	Lekcja multimedialna str. 2a/7	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel zadaje uczniom pytanie dotyczące instytucji kierującej systemem bankowym w Polsce. Gdy pada odpowiedź <i>Narodowy Bank Polski</i>, nauczyciel przedstawia pokrótce jego historię. • Nauczyciel prosi uczniów, żeby w oparciu o symulację z lekcji multimedialnej zapoznali się z zadaniami Narodowego Banku Polskiego.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 2b/7	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczenia polegającego na przyporządkowaniu poszczególnych działań banku centralnego do odpowiednich grup.
Prezentacja zagadnienia 3	Lekcja multimedialna str. 4a/7	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o przedstawienie znanych im banków polskich. Nazwy wymienionych przez uczniów banków są zapisywane na tablicy. • Następnie nauczyciel zadaje uczniom następujące pytania: <ul style="list-style-type: none"> - Z czego znany jest wam ten bank? (celem jest ustalenie profilu działalności banku, metod reklamy, klienta docelowego danego banku); - Czy wiadomo ci o udziale zagranicznego kapitału w danym banku? • W celu weryfikacji ostatniej informacji nauczyciel wykorzystuje symulację pt. <i>Zagraniczny kapitał</i>

		<i>w polskim systemie bankowym.</i>
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 4b/7	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczenia polegającego na połączeniu nazw banków z ich rodzajami.
Prezentacja zagadnienia 4	Lekcja multimedialna str. 3a/7 Internet	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel wprowadza zagadnienie e-bankowości. Prosi uczniów, żeby zapoznali się z pokazem slajdów zatytułowanym <i>E-banki</i>. • Następnie, wykorzystując wiedzę pozaźródłową uczniów, prosi ich o wymienienie zagrożeń, jakie mogą towarzyszyć bankom internetowym (cyberprzestępczość). • Nauczyciel sprowadza następnie rozmowę na temat zabezpieczeń przed przestępstwami skierowanymi w bankowość internetową. Wiedza uczniów jest uzupełniana o informacje z podstrony pt. <i>Zabezpieczenie konta</i>. • Nauczyciel prosi uczniów o wskazanie, na jakim polu bankowość internetowa osiąga przewagę nad tradycyjną.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 3b/7	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczenia polegającego na wskazaniu prawidłowych odpowiedzi dotyczących bankowości internetowej.
Prezentacja zagadnienia 4	Lekcja multimedialna str. 5a/7	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi, by uczniowie, opierając się na wiedzy pozaźródłowej i informacjach z Lekcji multimedialnej, wypisali źródła dochodów banków. • Wyniki pracy uczniów prezentowane są na forum całej klasy, gdzie podlegają weryfikacji przez nauczyciela.
Ćwiczenie	Lekcja multimedialna str. 5b/7	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczenia polegającego na założeniu kont w bankach tradycyjnym i internetowym.
Podsumowanie i praca domowa (praca samodzielna ucznia)	Zbiór materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego Przedsiębiorczość s. 26, 27 i 28	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prosi uczniów o zapoznanie się, w ramach pracy domowej z informacjami dotyczącymi Komisji Nadzoru Bankowego, a następnie wykonania zadania dodatkowego nr 3 ze str. 28 Zbioru materiałów uzupełniających do szkolenia e-learningowego.

Przedsiębiorczość © Young Digital Planet SA, 2010

